Súd:	Okresný súd Námestovo
Spisová značka:	DK-5C/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5423200140
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Peter Bebej
ECLI:	ECLI:SK:OSNO:2023:5423200140.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudcom JUDr. Petrom Bebejom v právnej veci žalobcov: 1/ B. R., H.. XX.XX.XXXX, C. M. E. - E., Z.Á. XXX/X, 2/ Z.. F. R.Á., H.. XX.XX.XXXX, C. M. E. - E., Z. XXX/X, zastúpený zákonnou zástupkyňou P.G. R., H.. XX.XX.XXXX, C. M. E. - T.Á., B. D. XXX/XX, žalobcovia 1/ a 2/ zastúpení Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1735/29, IČO: 50120000, proti žalovanému: KOVOHUTY Dolný Kubín, s.r.o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Nábrežie Oravy 625/12, IČO: 31646697, zastúpenému JUDr. Janou Točekovou, PhD., advokátkou, so sídlom v Dolnom Kubíne, E. Hroboňovej 1375/8, v spore o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 76.000,- eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 25.000,- eur a žalobcovi 2/ sumu 25.000,- eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti žalobu zamieta.

III. Žalobcom 1/ a 2/ priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou datovanou k 31.01.2023, doručenou Okresnému súdu Dolný Kubín 31.01.2023 elektronicky, autorizovanou podľa osobitného predpisu, po oprave podaniami doručenými súdu 02.02.2023, 28.02.2023, žalobcovia 1/ a 2/ v zastúpení ich zákonného zástupcu prostredníctvom splnomocneného zástupcu žiadali zaviazať žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 38.000,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 38.000,- eur odo dňa podania žaloby a žalobcovi 2/ sumu 38.000,- eur, spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 38.000,- eur odo dňa podania žaloby. Zároveň žiadali priznať nárok na náhradu trov tohto konania v plnom rozsahu.

2. Odôvodnili ju tým, že:
2.1. Dňa 11.05.2021 v dôsledku pracovného úrazu došlo k úmrtiu otca žalobcov pri výkone závislej činnosti, ktorý bol v pracovnom pomere k žalovanému a tým bolo výrazne zasiahnuté do osobnostných práv jeho najbližších osôb, a to jeho manželky a detí, t. j. žalobcov.
2.2. Žalobcovia prišli v dôsledku smrteľného pracovného úrazu o otca a živiteľa rodiny. Dopad tejto tragickej právnej skutočnosti na ich obvyklý život je enormný. Pred úmrtím otca žila rodina usporiadaným a harmonickým životom. Žalobcovia a ich matka boli úplne odkázaní na život otca, ktorý prostredníctvom príjmu, ale aj svojou prítomnosťou zabezpečoval všetky potreby rodiny a domácnosti. Jeho strata predstavuje najvýraznejší zásah do osobnostnej sféry žalobcov.
2.3. Otec rodiny má v rodine nezastupiteľné miesto, nakoľko podporuje sebavedomie detí, pomáha im rozvíjať ich priebojnosť a intelektový potenciál, ako aj orientovať sa v bežných udalostiach. Je nápomocný pri lepšom zvládaní stresu a frustrácie, pri prekonávaní ich strachov a obáv. Je tiež

priateľskou autoritou, ktorá deťom pomáha postupne zanechať obdobie detstva a plynulo prejsť do obdobia dospelosti.
2.4. Žalobcovia sa v súčasnosti nachádzajú v životnom období, kedy najviac pociťujú neprítomnosť životného mužského vzoru v ich živote. Smrťou otca bolo mimoriadne zasiahnuté do osobnosti a života ich matky, ktorá sa každodenne musí so stratou manžela a životnej opory vyrovnávať, pričom sa nedokáže plnohodnotne sústrediť na svoje materské povinnosti. Žalobcovia okrem straty otca pociťujú aj značnú zmenu v správaní matky, ktorú strata manžela nepredstaviteľne zasiahla. Zmena, ktorá nastala po smrti otca je rapídna a stále negatívne zasahuje do osobnosti žalobcov.
2.5. Žalovaný mal aktívny záujem na riešení danej situácie a ihneď po tragickej udalosti kontaktoval matku žalobcov, ktorej navrhol určitú výšku nemajetkovej ujmy týmto spôsobenej žalobcom a ich matke a spôsob jej formálneho prevedenia. Po viacerých rokovaniach došlo 31.03.2022 k uzatvoreniu Dohody o urovnaní, medzi matkou žalobcov a žalovaným, ktorej predmetom bolo urovnanie práv a povinností vzniknutých v dôsledku smrteľného pracovného úrazu, ktorou sa žalovaný zaviazal matke žalobcov vyplatiť sumu 19.000,- eur, ktorá jej bola vyplatená. Okrem uvedenej sumy matka žalobcov krátko po tragickej udalosti obdržala od žalovaného finančnú hotovosť vo výške 5.000,- eur.
2.6. Nároky žalobcov na náhradu vzniknutej nemajetkovej ujmy neboli do dnešného dňa uspokojené aj napriek rozsiahlym rokovaniam medzi sporovými stranami. Žalovaný nesúhlasil s výškou požadovanej náhrady, pričom ponúkal žalobcom obdobnú sumu, akú vyplatil ich matke v rámci Dohody o urovnaní. S takýmto spôsobom urovnania žalobcovia nemohli súhlasiť, nakoľko smrť ich otca im spôsobuje každodenné ťažkosti a navrhované riešenie nedokáže ani čiastočne hojiť vzniknutú ujmu.
2.7. Negatívne pocity žalobcov prehlbuje skutočnosť, že inšpektorát práce pri šetrení príčin pracovného úrazu, zistil pochybenia na strane žalovaného. Ich otec pred pracovným úrazom dlhodobo poukazoval na technické nedostatky zariadení pri výkone práce.
2.8. Žalobcovia sú v dôsledku smrteľného pracovného úrazu ich otca výrazne dotknutí na svojich právach, najmä na práve na ochranu osobnosti, neoprávneným zásahom do nich, prečo majú nárok domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (2CoPr/10/2019).
2.9. Smrť otca žalobcov predstavuje pre maloleté deti obrovskú psychickú bolesť a životné nešťastie, ktoré objektívne nemožno opísať zodpovedajúcimi slovami, a to aj v dôsledku tak dôležitého životného obdobia maloletých detí, dospievajúcemu veku, kedy je prítomnosť otca v ich živote nevyhnutná.
2.10. Zodpovednosť žalovaného s poukazom na § 195 ods. 1 Zákonníka práce (ďalej len „ZP“) je daná najmä tým, že otec žalobcov bol zamestnancom žalovaného a zomrel pri pracovnom úraze na jeho pracovisku. Citoval tiež ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení jeho zástupkyne z 25.04.2023 k žalobe žalobou uplatnený nárok čiastočne neuznal s tým, že ho uznáva len do výšky 36.000,- eur, a to po 18.000,- eur pre každého zo žalobcov bez úroku z omeškania a tiež neuznáva nárok žalobcov na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
3.1. Na základe vykonanej inšpekcie práce vydal Inšpektorát práce Žilina dňa 24.08.2021 Protokol č. IZA-56-18-2.2/P-J1-21 (ďalej v texte aj len „Protokol“). Vo vyjadrení k Protokolu žalovaný detailne argumentoval tvrdeniami a dôkazmi na preukázanie skutočnosti, že neporušil predpisy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“). Je presvedčený, že dodržal správnu organizáciu prác. Pracovný úraz s následkom smrti otca žalobcov B. R. (ďalej len „B..R..“) bol dôsledkom nepredvídateľného rizika, ktorý hlboko zasiahol celý kolektív žalovaného. Zosnulý predstavoval výborného kolegu a aj šikovného zamestnanca. Žalovaný hneď po tragickej udalosti prejavil záujem o nahradenie nemajetkovej ujmy pozostalým. Jej výška deťom B..R.. zostala spornou.
3.2. Žalovaný dlhodobo prejavuje zvýšenú snahu o precízne zabezpečenie postupov BOZP a dodržiavanie právnych noriem v oblasti BOZP, nakoľko ochrana života a zdravia je jeho prioritou. Žalovaný zabezpečoval BOZP od roku 2006 prostredníctvom spoločnosti K., K..Q..X.., ktorá zastrešovala BOZP aj pre závod E. v Ž.. Od roku 2014 zabezpečuje BOZP spoločnosť B. K..Q..X.., ktorá vo viacerých regiónoch Slovenska zabezpečuje kvalitné služby v oblasti BOZP a robí pravidelné obhliadky výrobných zariadení a priestorov spoločnosti na všetkých zmenách a upozorňuje na nedostatky v súvislosti s BOZP.
3.3. Žalovaný uskutočnil viaceré nezávislé audity, napríklad technikom BOZP P.. A. E., ktorý je technikom aj pre X. B..K.. Od roku 2018 sa u žalovaného konajú každé dva týždne pravidelné porady BOZP za účasti zástupcov zamestnancov pre BOZP (ktorej členom bol aj B..R.. ako zástupca zamestnancov pre BOZP), ktoré sú priestorom pre prerokovanie prípadných nedostatkov, na upozornenia v oblasti BOZP a nápravu prípadných nedostatkov. Na žiadny nedostatok, ktorý by existoval v súvislosti s príčinou predmetného smrteľného pracovného úrazu, respektíve ktorý by naznačoval uvedené riziko,

upozorňované nebolo. Ak by k takémuto upozorneniu došlo, takáto situácia by sa prioritne riešila. Žalovaný má zavedené pravidelné mesačné stretnutia predákov výroby, na ktorých sú komunikované aj zistené nedostatky BOZP a problémy vo výrobe. Od roku 2018 sú všetky úlohy zo stretnutí posudzované a vykonávané aj formou technickej porady s názvom Výrobný úsek -Technický úsek - Nákup. Žalovaný ani pri vynaložení všetkej odbornej starostlivosti a možnej predvídateľnosti rizikových situácií, nemal vedomosť o možnosti vzniku situácie, ktorá spôsobila smrť B..R.. Príslušné predpisy BOZP boli u žalovaného vypracované správne, zachytávali možné predvídateľné riziká, a teda bola zabezpečená aj správna organizácia práce v zmysle ZP, ako aj v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej len „ZoBOZP"). V prípade pracovného úrazu B..R.. žalovaný dodržal všetky ustanovenia ZoBOZP, vypracoval správnu organizáciu práce a zároveň posúdil všetky aktuálne, možné (zistiteľné) a predvídateľné riziká, o ktorých prípadnom vzniku mal vedomosť a ktoré pri zachovaní náležitej obozretnosti dokázal predpokladať. Úraz bol spôsobený v dôsledku nepredvídateľného nebezpečenstva, ktoré nebolo možné zo strany žalovaného predvídať, a preto ani upraviť v rámci interných predpisov BOZP, resp. akokoľvek preventívne konať za účelom odstránenia takejto potenciálnej situácie, nakoľko nikto z riadiacich zamestnancov, vedúcich zamestnancov, ani zamestnancov poverených BOZP nemal vedomosť o možnosti vzniku takejto situácie, tzn. nároze elektródy do mosta žeriava. Pracovné postupy a organizácia práce žalovaného vychádzali z projektovej dokumentácie haly, z ktorej vyplýva, že hák žeriava musí byť minimálne vo výške 7000 cm, pričom podľa výkresu osadenia žeriava sa hák žeriava nachádza až vo výške 7884 cm, čiže spĺňa požadovanú normu. Ani z dostupnej výkresovej dokumentácie príslušnej haly nevyplýva možnosť vzniku situácie (rizika), ktorá je predmetom aktuálneho vyšetrovania Inšpektorátom práce Žilina na základe Protokolu. Preto žalovaný zistil z dostupných údajov a informácií všetky potenciálne riziká a dodržal zákonom stanovenú prevenciu ako systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, zameraných na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce.

3.4. K pracovnému úrazu došlo v dôsledku nárazu elektródy do mosta žeriava ovládaného žeriavnikom, ktorý bol povinný sledovať celú dráhu žeriava ako takého, vrátane posuvného mosta. Aj norma STN 270143 upravujúca manipuláciu so zdvíhacími zariadeniami, jej prevádzku a údržbu, v bode 54 uvádza, že: „Před zahájením provozu zdvíhacího zařízení je nutno se přesvědčit, co je zapsáno v Deníku zdvíhacího zařízení (či obdobném dokladu) z minulé směny, zapsat datum a hodinu nástupu s podpisem a překontrolovat, nejsou-li na jeřábové dráze, v průjezdném profilu či dosahu zdvihacího zařízení neoprávněné osoby nebo nežádoucí předměty." Podľa žalovaného predmetné ustanovenie STN bolo porušené zo strany žeriavnika, ktorý si nedostatočne kontroloval jazdnú dráhu počas pohybu žeriava, čo vyústilo do stretu mosta žeriava s vrchnou časťou elektródy, ktorá sa zlomila a pri páde (jej zlome a páde nadol) usmrtila B..R..

3.5. Povinnosti žeriavnikov má žalovaný detailne rozpracované v internom dokumente s názvom Prevádzkovo bezpečnostný predpis pre obsluhu zdvíhacích zariadení a prepravu bremien (žeriavnikov, viazačov, obsluhovateľov), ktorý v bode 5.1 rovnako uvádza povinnosť žeriavnikov byť pri práci obozretní, ako aj povinnosť nikdy neuvádzať zariadenia do chodu, kým zamestnanec nie je presvedčený, že tým neohrozí seba alebo iného zamestnanca. Taktiež v bode 5.2 explicitne uvádza povinnosť, v časti Povinnosti obsluhy počas práce na zdvižnom zariadení (ZZ): „Sledovať prácu ZZ a jeho častí".

3.6. Z uvedených dôvodov žalovaný v lehote stanovenej inšpektorátom práce Žilina podal vyjadrenie kontrolovaného zamestnávateľa k Protokolu, ako aj správnu žalobu na preskúmanie zákonnosti Protokolu, aktuálne vedenú na Krajskom súde v Žiline sp. zn. 31 S 189/2021. O prípadnom porušení predpisov BOZP rozhodne až Inšpektorát práce Žilina v správnom konaní o uložení pokuty, ktoré je aktuálne prerušené z dôvodu podania uvedenej správnej žaloby.

3.7. Žiadal, aby súd uvedené okolnosti zohľadnil pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy. Pracovný úraz bol spôsobený nepredvídateľným nebezpečenstvom, tzn. takéto riziko nebolo možné predvídať ani pri dôkladnom posúdení všetkých faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov. Pre prípad potreby za účelom preukázania príčiny vzniku nemajetkovej ujmy navrhol vykonať dôkaz výpoveďami predošlého výrobného riaditeľa p. A.H. M., súčasného výrobného riaditeľa P.. R. R., vtedajšieho vedúceho zmeny N. Z., kamerovým záznamom nočnej zmeny z 10.05.2021 na 11.05.2021 (čas 3:34, 3:42 video záznamu), kamerovým záznamom rannej zmeny z 11.05.2021 (čas 7:13, 7:30), založenými v administratívnom spise žalovaného (správne konanie vedené Inšpektorátom práce Žilina k začatiu konania o uložení pokuty č. 312/2021-IZA-2.2/pok/oz/T), ako aj v súdnom spise vedenom Krajským súdom v Žiline (sp. zn. 31S/189/2021 v konaní na preskúmanie zákonnosti Protokolu), respektíve ich môže na výzvu súdu predložiť žalovaný, zápismi z porád BOZP, výkresom osadenia EOP2, výkresom osadenia žeriava v hale H4, fotografiou balenia elektródy od firmy A., fotografiou balenia elektródy od firmy B., pracovnými

postupmi a pravidlami bezpečnej práce žalobcu (správne žalovaného), knihou dochádzky, knihou odovzdávania zmien, časťou normy STN pre žeriavnikov, Prevádzkovo bezpečnostným predpisom pre obsluhu zdvíhacích zariadení a prepravu bremien (žeriavnikov, viazačov, obsluhovateľov).
3.8. Poprel tvrdenie žalobcov, že B..R.. pred pracovným úrazom dlhodobo poukazoval na technické nedostatky zariadení pri výkone práce ako sporné a nepravdivé. B..R.. bol zástupcom zamestnancov pre BOZP, ktorý sa pravidelne zúčastňoval interných porád žalovaného k BOZP, konaných každé dva týždne za účasti zástupcov zamestnancov pre BOZP, a ktoré sú priestorom na prerokovanie prípadných nedostatkov, na vyslovenie upozornení v oblasti BOZP a na nápravu prípadných nedostatkov. Žalovaný nemá vedomosť o žiadnom upozornení, hlásení problému, respektíve o akomkoľvek náznaku rizika s potenciálom pre vznik predmetného pracovného úrazu. Žalovaný do BOZP (vzhľadom na charakter výroby) investuje nemalé finančné prostriedky. Pocit bezpečnosti pri práci a istého komfortu v práci, napriek charakteru hutníckej výroby, preukazuje aj dlhodobo stabilný kolektív zamestnancov s minimálnou fluktuáciou. Ak by žalovaný vedel o takomto riziku a možnosti vzniku pracovného úrazu, takáto situácia by sa ihneď riešila (žalovaný pochopiteľne nechce, aby k riziku ohrozenia života a zdravia zamestnancov dochádzalo).
3.9. Žalovaný však nemôže vylúčiť, že niektorí rádoví zamestnanci vo výrobe identifikovali možné riziko vzniku pracovného úrazu, avšak pokiaľ toto neoznámili svojim nadriadeným zamestnancom, tak ako im to ukladá ZP, táto informácia zanikla a nikdy sa nedostala ku kompetentným osobám, a teda aj k možnosti jej riešenia, čomu poukázal na § 12 ods. 2 písm. j) ZoBOZP. S touto povinnosťou boli zamestnanci žalovaného riadne oboznámení, ako vyplýva z Osnovy výchovy a vzdelávania zamestnancov (strana 1), ktorú už má Inšpektorát práce Žilina založenú v spise. Túto oznamovaciu povinnosť majú takisto vedúci zamestnanci, ktorým povinnosť ZoBOZP ukladá v § 12 ods. 5. V súlade s § 6 ods. 9 ZoBOZP je potom zamestnávateľ, následne po takomto oznámení povinný zabezpečiť vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení. Takéto opatrenia by žalovaný v záujme ochrany bezpečnosti a zdravia svojich zamestnancov bezodkladne vykonal, ak by mal o danom ohrození vedomosť alebo ho aspoň mohol predpokladať.
3.10. Za sporné a za čiastočne nepravdivé, respektíve minimálne za zavádzajúce označil tvrdenie žalobcov o tom, že nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy neboli doposiaľ uspokojené napriek rozsiahlym rokovaniam medzi sporovými stranami. Žalovaný od samého začiatku po smrti B..R.. prejavuje snahu o spoluprácu a mimosúdne urovnanie nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým. O uvedenom svedčí aj spísanie dohody o urovnaní s manželkou B..R.. P. R., ktorej bola vyplatená suma 19.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, pričom zároveň z titulu kolektívnej zmluvy jej bola vyplatená bez zbytočného odkladu suma 4.581,60 eura (a aj príjem zosnulého za máj 2020 vo výške 1.614,22 eura), na ktorej priznanie by bol v zmysle kolektívnej zmluvy nárok až po preukázaní zavinenia zo strany žalovaného. V zmysle článku E.3.1. kolektívnej zmluvy - Výpomoc pri úmrtí zamestnanca „V prípade úmrtia zamestnanca následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania prináleží pozostalým, okrem odškodnenia podľa právnych predpisov, ďalšia výpomoc. Táto výpomoc prináleží manželke (manželovi), resp. družke (druhovi) a dieťaťu, ktoré má nárok na sirotský dôchodok. Výška výpomoci bude trojnásobok priemernej mesačnej mzdy zomretého zamestnanca. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na prípady, keď sa organizácia úplne zbavila zodpovednosti za pracovný úraz.“ Žalovaný rovnako mal záujem vyplatiť náhradu nemajetkovej ujmy aj mal. deťom B..R.., k čomu bolo potrebné, aby bol súdom ustanovený kolízny opatrovník. V konaní vedenom pred Okresnom súdom Dolný Kubín sp. zn. 8P/19/2022 bol obom maloletým deťom ustanovený kolízny opatrovník - Z. M. E.. Následne bolo potrebné, aby Dohoda o urovnaní s maloletými deťmi bola podpísaná kolíznym opatrovníkom a schválená súdom. Na Okresnom súde Dolný Kubín v konaní sp. zn. 2P/44/2022 bolo vytýčené pojednávanie koncom roka 2022, na ktorom malo dôjsť k schváleniu tohto právneho úkonu. Manželka B..R.. na pojednávaní uviedla, že so sumou uvedenou v Dohode o urovnaní s maloletými deťmi nesúhlasí a že ju považuje za nízku (po pojednávaní v osobnom rozhovore uviedla, že bude požadovať sto tisíc eur na celú rodinu). Následne súd pojednávanie ukončil a navrhovateľ vzal návrh späť. Je preto nesporné, že žalovaný mal záujem vyplatiť každému zo žalobcov sumu 18.000,- eur, a to od začiatku, minimálne však odo dňa podpísania Dohody o urovnaní zo strany konateľa žalovaného. Nakoľko však nedošlo k schváleniu tohto úkonu súdom (nedošlo ani k jeho „neschváleniu“), táto suma nemohla byť zo strany žalovaného vyplatená, keďže absentoval jej právny základ - schválenie úkonu súdom. Nemôže byť na ťarchu žalovaného (aj v súvislosti s pomerom úspešnosti v spore a náhradou výšky trov právneho zastúpenia), že žalobcovia podali žalobu na sumu 76.000,- eur, nakoľko časť z tejto sumy vo výške 36.000,- eur nebola žalovaným rozporovaná a žalovaný ju mal záujem vyplatiť. K jej vyplateniu je však potrebné schválenie úkonu súdom, i keď len vo forme čiastočného urovnania, k čomu žalobcovia iniciatívu nevyvinuli. Zároveň, v zmysle platnej právnej úpravy žalovaný nemohol vstúpiť ako intervenient

do konania o schválení právneho úkonu súdom, nakoľko podľa § 11 CMP je v konaniach podľa tohto zákona je intervencia vylúčená, a teda nijako nevedel ovplyvniť výsledok konania sp. zn. 2P/44/2022, resp. iniciovať schválenie vyplatenia nespornej časti náhrady nemajetkovej ujmy.
3.11. Žiadal žalobu v časti, v ktorej žalobcovia požadujú úroky z omeškania zamietnuť, resp. dal do pozornosti žalobcom možnosť späťvzatia žaloby v tejto časti s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“). Podľa rozsudku NS SR zo 14.03.2012 sp. zn. 6Cdo/185/2011 povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Rovnaký záver bol judikovaný už v rozsudku NS SR z 24.06.1998 sp. zn. 1Co 15/97, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zošit 3, pod por. č. 45/2000, v ktorom rozhodol, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.
3.12. Právna úprava ochrany osobnosti a z nej plynúceho práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je v slovenskej právnej úprave pomerne stručne upravená v OZ. Jej účelom je zmiernenie utrpenej nemajetkovej ujmy, nakoľko samotná „náhrada“ ľudského života nie je peniazmi vyčísliteľná, a teda ujma nie je nijakým spôsobom „vyplatiteľná“; možné je len jej zmiernenie.
3.12.1. Túto skutočnosť, ako aj utrpenú bolesť rodinnými príslušníkmi pozostalého si žalovaný od začiatku uvedomuje, a z tohto dôvodu od začiatku poskytuje všetku potrebnú súčinnosť právnemu zástupcovi žalobcov, ako aj matke žalobcov.
3.12.2. Žalovaným navrhovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy vychádza z aktuálnej judikatúry. Jej výšku určuje súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ako aj na osobu poškodeného. Závažnosť ujmy nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je potrebné prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k žalobcami tvrdenému porušeniu práva došlo. V tomto ohľade zdôraznil argumenty a postoj žalovaného, podľa ktorého pracovný úraz s následkom smrti nezavinil a z objektívne daných skutočností a poznatkov, ktoré mal žalovaný v danom čase k dispozícii, ani nebolo možné predvídateľne vnímať takéto riziko a možnosť vzniku úrazu. Hypotetické porušenie predpisov BOZP zo strany žalovaného (ktoré žalovaný popiera), nebolo k dnešnému dňu preukázané a právoplatné ukončené v správnom konaní, v ktorom práve žalovaný argumentuje skutkovými a právnymi tvrdeniami ohľadom dodržania platných predpisov BOZP a relevantnej právnej úpravy.
3.12.3. Pre stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy neexistujú žiadne exaktné zákonné kritériá, metodiky výpočtu, ani bodové hodnotenie, na základe ktorých by ju bolo možné stanoviť. Miera zákonnej úvahy je teda nesmierne široká, bez limitácie zákonom a interpretácia stručných zákonných ustanovení o ochrane osobnosti je v judikatúre súdov veľmi rôznorodá. Uvedené však neznamená neexistenciu horných hraníc požadovaných výšok náhrad nemajetkovej ujmy v súdnej praxi. V tomto ohľade poukázal najmä na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) - M. E. proti Slovenskej republike z 31.05.2007 (ďalej len „rozsudok E.“), ako aj na úpravu danej problematiky v Českej republike a relevantné rozhodnutia slovenských súdov.
3.12.3.1. Český občiansky zákonník č. 40/1964 Sb. obsahoval v § 444 ods. 3 (platnom do konca roku 2013) osobitnú úpravu peňažnej náhrady poskytovanej jednorazovo pozostalým pri usmrtení blízkej osoby v znení: „Za škodu usmrcením náleží pozůstalým jednorázové odškodnění, a to a) manželovi nebo manželce 240 000 Kč, b) každému dítěti 240 000 Kč, c) každému rodiči 240 000 Kč, d) každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte 85 000 Kč, e) každému sourozenci zesnulého 175 000 Kč, f) každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrceným v době vzniku události, která byla příčinou škody na zdraví s následkem jeho smrti, 240 000 Kč.“ Účelom úpravy bolo limitovať výšku náhrady, ako aj zákonom ustanoviť okruh oprávnených osôb. Suma 240.000,- Kč prepočítaná k dnešnému dňu predstavuje orientačne 10.184,- eur (pre manžela a pre každé dieťa). Toto „vodítko“ bolo do značnej miery prijaté súdmi českej republiky, ktoré si ho osvojili vo svojich rozsudkoch, a aplikujú ho aj za účinnosti novej právnej úpravy (český občiansky zákonník č. 89/2012 Sb. platný od 01.01.2014), v ktorej sa v § 2959 uvádza: „Při usmrcení nebo zvlášť závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“ Ústavný súd ČR sa k tejto problematike vyjadril v rozhodnutí III ÚS 350/03 z 25.09.2005, v ktorom uviedol, aj napriek aktuálnej neexistencii sadzobníka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, voľnosť rozhodovania pri stanovení rozsahu nemajetkovej ujmy by nemala ostať neobmedzená a súdy by mali rozhodovať na podklade vymedzených kritérií.

3.12.3.2. Princíp proporcionality, resp. primeranosti uvádzajú aj slovenské súdy, napr. rozsudok NS SR z 03.10.2011 sp. zn. 6 Cdo 146/2011, apelujúci, aby medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Obdobný názor ohľadom limitácie náhrady nemajetkovej ujmy zaujal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 17/2005 z 27. apríla 2006. V prípade vedenom pred Ústavným súdom SR sp. zn. IV. ÚS 448/2012 sa Ústavný súd v časti ratio decidendi zaoberal limitáciou náhrady škody. V predmetnom prípade sťažovateľka zdôrazňovala, že v danej veci priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavovala viac ako 1,35-násobok maximálnej výšky odškodnenia obetí násilných trestných činov, ktorými bola spôsobená smrť, a viac ako 6,76-násobok maximálnej výšky odškodnenia obetí násilných trestných činov, ktorými bola spôsobená ujma znásilnením. Výška odškodnenia obetiam násilných trestných činov je pritom podľa sťažovateľky kritériom, ktoré ESĽP aplikuje pri skúmaní primeranosti uloženej sankcie, keďže dôsledky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie sú absolútne porovnateľné s intenzitou dôsledkov spôsobených násilnou trestnou činnosťou. Podobný názor zaujal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 17/2005 z 27. apríla 2006. V zmysle rozhodnutí súdov SR dôležitým kritériom, ktorými sa má súd riadiť, nemajú byť len okolnosti na strane žalobcu, ale aj okolnosti na strane žalovaného, kde (v uvádzanom prípade) išlo síce o nedbalosť, ale nie o konanie úmyselné (odôvodnenie rozsudku Okresného súdu v Prešove č. k. 6C 67/04-89). Poukázal aj na rozsudok NS SR z 28. apríla 1998 sp. zn. 1Cdo 89/97 (R 29/2001), ktorý v súvislosti s povinnosťou súdu prihliadnuť na rôzne okolnosti, za ktorých k porušeniu práva na ochranu osobnosti došlo, uvádza: „a tým [prihliadnutím súdu na rôzne okolnosti] bola v jednote naplnená požiadavka zabezpečujúca primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie sa.“
3.12.3.3. K tomu, že horná hranica poskytovanej, resp. prisudzovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala existovať, v rozsudku E. ESĽP priznal náhradu nemajetkovej ujmy matke zosnulých detí v sume 25.000,- eur, kedy išlo o nadmieru tragickú udalosť, pri ktorej otec zastrelil nelegálne držanou zbraňou obe svoje maloleté deti a následne spáchal samovraždu. Išlo o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života sťažovateľky - matky maloletých detí.
3.12.3.4. Na uvedené rozhodnutie odkazuje aj rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5C/37/2021 z 15.03.2022, v ktorom v bodoch 28 až 30 náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým odvíjal práve od výšky nemajetkovej ujmy priznanej ESĽP a tiež uviedol, že na záveroch rozsudku E. postavil svoje rozhodnutie aj Krajský súd v Žiline sp. zn. 7Co/61/2018, ktorého úvahy si osvojil, konštatujúc, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne. Napríklad, nedá sa nič namietať proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená.“ „Ako už bolo uvedené náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ESĽP v prípade sťažovateľky za zásah do práva na súkromie, zahŕňajúce právo na rodinný život činila 25 000 Eur. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcie rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) detí; deti boli zastrelené ich otcom, manželom sťažovateľky, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia krajský súd konštatoval, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12 500 eur.“ V prípade vedenom pred Okresným súdom Námestovo sa jednalo o pozostalých, rodičov a súrodencov maloletej, usmrtenej pri dopravnej nehode - preukázateľne zavinenej vodičom protiidúceho vozidla) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12.500,- eur pre každého rodiča a 4.000,- eur pre sestru zosnulej a 5.000,- eur pre brata zosnulej.
3.13. S ohľadom na vyššie uvedené argumenty, výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch navrhovanú žalobcami (nad žalovaným už nad rámec aktuálnej judikatúry uznanú výšku) považujeme za excesívnu, presahujúcu maximálnu výšku odškodnenia obetí násilných trestných činov stanovenú ESĽP, ktoré kritérium ESĽP aplikuje pri skúmaní primeranosti nemajetkovej ujmy. Žalovaným navrhovanú výšku považuje za primeranú, súladnú s princípom proporcionality medzi vzniknutou ujmou a navrhovanou náhradou.
3.14. Navrhol vyžiadať potvrdenie zo Sociálnej poisťovne o výške jednorazového odškodnenia poskytnutého manželke a deťom B..R.. a zohľadniť aj výšku plnenia, ktoré by malo byť zo zákona poskytnuté (respektíve bolo poskytnuté) rodine pozostalého B..R.. zo Sociálnej poisťovne z úrazového poistenia zamestnávateľa. Ide o jednorazové odškodnenie, na ktoré má nárok manželka zosnulého, ako aj obe jeho nezaopatrené deti (žalobcovia), a na ktoré slúži práve úrazové poistenie zamestnávateľa aj v prípadoch, kedy dôjde k smrti zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu. Manželovi sa vypláca

odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, pričom od 1. januára 2022 je maximálna výška sumy jednorazového odškodnenia 59.651,70 eura. Každé nezaopatrené dieťa má právo na polovicu sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky zosnulého. Spolu sa teda jedná o sumu 119.303,40 eura pre rodinu B..R.., čo nie je zanedbateľná suma.
3.15. Žalovaný nemá v žiadnom prípade záujem predlžovať čas vyplatenia ním uznanej sumy (tzn. 18.000,- eur každému). Je potrebné dodržať v aj tomto ohľade správny procesný postup s vyplatením na osobitný účet zriadený na mená maloletých detí. Žiadal svoje argumenty zohľadniť aj pri rozhodovaní o trovách konania a pomere úspešnosti strán v spore, nakoľko žalovaný nezavinil, že predmetom daného konania je aj suma 36.000,- eur, ktorú bol ochotný uhradiť aj bez potreby žaloby. Navrhol žalovaného zaviazať zaplatiť každému zo žalobcov 1/ a 2/ po 18.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a aby v prevyšujúcej časti, včítane úrokov z omeškania, žalobu zamietol a vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Žalobcovia v následnej replike danej vyjadrením ich zástupcu z 15.05.2023 uviedli, že nepopierajú snahu žalovaného o spolupatričnosť v súvislosti s poskytnutím určitého plnenia, avšak s ohľadom na množstvo aspektov, žalovaným poskytované plnenie nedokázalo v celom rozsahu nahradiť nemajetkovú ujmu, ktorá im bola touto tragickou právnou skutočnosťou spôsobená.
4.1. Zamestnávateľovi vyplýva z § 195 ods. 1 ZP všeobecná zodpovednosť za škodu pri pracovnom úraze. Nie je preto podstatné, či žalovaný mal alebo nemal vedomosť o možnosti vzniku situácie, ako to uvádza vo vyjadrení. Podľa žalobcov neobstoja ani ďalšie tvrdenia žalovaného, ktorými sa snaží exkulpovať, nakoľko zodpovednosť za škodu pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, mu vyplýva ako zamestnávateľovi priamo zo zákona.
4.2. Žalobcovia si svoje nároky uplatňujú voči žalovanému hlavne s poukazom na rozhodnutie inšpektorátu práce, voči ktorému sa žalovaný bráni všetkými zákonom poskytovanými prostriedkami. V Protokole je jednoznačné určené zavinenie na strane žalovaného. Preto práve on by mal im vzniknutú nemajetkovú ujmu kompenzovať.
4.3. Podľa žalobcov nie je potrebné vykonávať žalovaným navrhované dôkazy v súvislosti s preukazovaním okolností a príčiny vzniku pracovného úrazu vzhľadom na povahu tejto udalosti, s ktorou sa žalobcovia do dnešného dňa nedokážu vysporiadať. Vykonávanie dôkazov ako kamerový záznam, by zbytočne ešte viac prehlbovali pocit smútku, žiaľu a traumy vzniknutej v dôsledku tejto tragickej udalosti.
4.4. Tvrdenia nimi uvádzané v žalobe v súvislosti s poukazovaním poškodeného na technické nedostatky, sú subjektívne a tieto nedokážu preukázať. Uviedli ich iba v tej súvislosti, že B..R.. sa s nimi zdieľal o určitých nedostatkoch. Vzhľadom na tvrdenia žalovaného vo vyjadrení k žalobe, zobrali tieto sporné a nepodložené tvrdenia späť.
4.5. Naďalej zotrvali na tvrdení o nekompenzovaní nemajetkovej ujmy žalovaným. Potvrdili existenciu rozsiahlych rokovaní medzi stranami sporu a opätovne poukázali na dobrú vôľu žalovaného aktívne riešiť vzniknutú situáciu v rámci mimosúdneho usporiadania vzťahov, avšak žalovaný nakoniec nesúhlasil so sumou, ktorú žalobcovia od neho požadovali a pociťovali ako spravodlivú, aspoň čiastočne kompenzujúcu vzniknuté ujmy. Preto boli žalobcovia nútení obrátiť sa so svojím nárokom na súd.
4.6. Pociťovali za spravodlivé a správne, aby im žalovaný spolu s istinou nahradil aj úroky z omeškania od podania žaloby. Zotrvali na žalobe aj v tejto časti a žiadali, aby súd vzhľadom na okolnosti tohto prípadu rozhodol o priznaní, resp. nepriznaní úroku z omeškania.
4.7. Rozhodnutia súdov a právne predpisy k právnej úprave nemajetkovej ujmy uvádzané žalovaným označil za dosť neaktuálne, s úmyslom ohraničiť maximálnu výšku nemajetkovej ujmy. Súhlasili, že nemajetková ujma by mala byť posudzovaná vždy individuálne vzhľadom na okolnosti prípadu, ako aj na osoby, či už postihnuté alebo zodpovedné za vzniknutú ujmu. V tomto konkrétnom prípade sa však žalovaným (zrejme správne žalobcom) javí uplatňovaná suma ako spravodlivá, správna a zákonná. Zdôraznili, že hodnota peňazí sa diametrálne mení plynutím času a suma 25.000,- eur predstavovala v roku 2007 výrazne inú hodnotu, ako je tomu v roku 2023. Na základe inflačnej kalkulačky podľa indexu spotrebiteľských cien a priemernej inflácie v medziročnom porovnaní suma 25.000,- eur v r. 2007 (uvádzaná žalovaným ako určitý strop priznanej nemajetkovej ujmy v roku 2007) by bola v r. 2023 určená na sumu 39.500,- eur. Vyjadrili presvedčenie, že nemôže byť súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy striktne obmedzený určitým rozhodnutím, ktoré vychádzalo z okolností v danom a čase a mieste. Označil obranu žalovaného v časti stanovenia určitej maximálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nedostatočnú, nakoľko vychádza z neaktuálnych podkladov. Je potrebné, aby skutočná priznaná nemajetková ujma bola určená na základe skutočných a aktuálnych pomerov a danom čase a mieste.
4.8. Navrhli na preukázanie a odôvodnenie vzniknutej nemajetkovej ujmy vykonať ako dôkaz znalecký posudok, resp. odborné vyjadrenie znalca v oblasti psychológie, ktorý znalec vyšetrí žalobcov a dokáže

určiť dopad tejto tragickej udalosti, kde žalobcovia prišli o svojho otca, svoj vzor, svojho ochrancu a živiteľa, na ich psychický stav. Súdu predložia vypracovaný znalecký posudok/odborné vyjadrenie v lehote do 30 dní.
4.9. Nepovažovali za potrebné zisťovať a dokazovať výšku plnenia zo strany Sociálnej poisťovne, nakoľko toto plnenie nemá dopad na stanovenie výšky nemajetkovej ujmy, ktorá bola žalobcom spôsobená. Sociálna poisťovňa plnila na základe zákona a z prostriedkov, ktoré žalovaný pre tento prípad pravidelne odvádzal, a preto nie je podstatná výška poskytnutého plnenia. Veria, že výška priznanej, resp. poskytnutej nemajetkovej ujmy bude aspoň sčasti kompenzovať tento stav, v ktorom sa v súčasnosti nachádzajú.

5. Žalovaný v duplike podaním jeho zástupkyne zo 07.06.2023:
5.1. Uviedol, že napriek tomu, že nedošlo k vzájomnej dohode na výške náhrady nemajetkovej ujmy (k dohode pôvodne došlo, na základe čoho bolo žalobcami iniciované konanie sp. zn. 2P/44/2022 pred Okresným súdom Dolný Kubín) nesporná časť nemajetkovej ujmy vo výške 36.000,- eur nemala byť predmetom tohto konania. Žalovaný ju nezavinil, a mala byť mimosúdne vysporiadaná a vyplatená na základe schválenia právneho úkonu súdom. Argumentácia žalovaného ohľadom neporušenia pravidiel BOZP je veľmi dôležitá práve s ohľadom na posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť zamestnávateľa v zmysle pracovnoprávnych predpisov je jedna právna problematika a určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je druhá, samostatná právna problematika, ktorej posúdenie závisí od konkrétnych okolností daného prípadu. Žiadal, aby súd uplatnil moderačné právo uvedené v § 450 OZ, ktoré sa v zmysle jeho výkladu a právnej teórie zásadne týka všetkých nárokov, vrátane nárokov nemajetkovej povahy a aby žalobcami požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy znížil na primeranú sumu a vo zvyšku žalobu zamietol. Protokol, v ktorom podľa žalobcov je jednoznačné určené zavinenie na strane zamestnávateľa, zatiaľ nie je právoplatný a prípad nebol zo strany Inšpektorátu práce Žilina zatiaľ právoplatne ukončený. Súvisiace správne konanie je aktuálne prerušené, pričom výsledné zistenie Inšpektorátu práce v závere nemusí zodpovedať tvrdeniam uvedeným v Protokole. Nie je preto správne aktuálne vychádzať z tvrdení Inšpektorátu práce uvedených v Protokole a „prejudikovať“ právoplatné zavinenie žalovaného. V tejto súvislosti žalovaný žiadal aj vykonanie navrhovaných dôkazov, ktoré je možné vykonať aj bez prítomnosti samotných maloletých žalobcov s ohľadom na ich vplyv na emocionálne prežívanie danej situácie. Nemajetková ujma žalobcov bez ich súčinnosti ani kompenzovaná byť nemohla. Pokiaľ by žalovaný akúkoľvek časť nemajetkovej ujmy vyplatil žalobcom bez schválenia tohto úkonu príslušným súdom, vystavil by sa riziku neplatnosti právneho úkonu (i keď vykonaného v prospech maloletých detí - žalobcov). Nakoľko žalobcovia vzali späť v celom rozsahu konanie sp. zn. 2P/44/2022, žalovaný už nemal reálnu právnu možnosť vyplatiť žalobcom nespornú sumu náhrady vo výške 36.000,- eur.
5.2. Zmiernenie nemajetkovej ujmy je kompenzované v samotnej sume náhrady nemajetkovej ujmy a nejedná sa o obchodnoprávnu, resp. obdobnú pohľadávku, ku ktorej by vzhľadom na jej právny charakter prináležali a spravodlivo patrili aj úroky z omeškania. S prihliadnutím na ustálenú judikatúru žiadal, aby súd úroky z omeškania k náhrade nemajetkovej ujmy nepriznal.
5.3. Žiadal žalovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy znížiť v zmysle aktuálnej judikatúry slovenských súdov (rozhodnutie Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5C/37/2021 z 15.03.2022, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/61/2018), ktoré nie je možné považovať za neaktuálne, ako aj v zmysle rozhodovacej praxe ESĽP. Žiadal, aby súd rozhodol správne a spravodlivo v zmysle zásady iura novit curia, vychádzať z okolností v danom čase a na danom mieste, kedy došlo k udalosti podmieňujúcej vznik nemajetkovej ujmy. Náhrada nemajetkovej ujmy nie je úkon s cieľom „zárobkovej“ činnosti, ale naopak, má spravodlivo zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu (finančne nemajetkovú ujmu spôsobenú smrťou blízkeho „kompenzovať“, respektíve vyčísliť ani nemožno, je možné ju len spravodlivo zmierniť). Podľa neho nástroje ekonomického trhu ako inflačná kalkulačka, nie je na mieste a ani vhodné používať v občianskoprávnej problematike určovania výšky náhrady nemajetkovej ujmy.
5.4. Opäť poukázal na svoju snahu zmierniť nemajetkovú ujmu žalobcov - pozostalým B..R.., ktorého si vážil po pracovnej aj osobnej stránke. Zároveň vychádzal zo svojej reálnej ekonomickej situácie a možnosti vyplatenia náhrady nemajetkovej ujmy. Aktuálne bol žalovaný nútený uplatniť prekážky v práci na strane zamestnávateľa v zmysle § 142 ZP v dôsledku výpadku objednávok a výrazne nepriaznivej ekonomickej situácie (nielen v slovenskej ekonomike) a už niekoľko mesiacov vykazuje ekonomickú stratu. Jeho záujmom od samého začiatku bolo bez prieťahov a v jednej platbe vyplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú mal možnosť reálne vyplatiť, k čomu by aj reálne došlo na základe vzájomnej dohody, pokiaľ by matka žalobcov spontánne nezmenila názor na pojednávaní, na ktorom mal byť právny úkon schválený súdom.

5.5. Žalobcami navrhovaný znalecký posudok, resp. odborné vyjadrenie znalca z oblasti psychológie bude mať za následok zbytočné jatrenie rany zo straty otca (verí, že cieľom všetkých zúčastnených je práve opak, a to ich psychické zotavenie v čo najlepšej možnej miere) a preto taký dôkaz namietol a nesúhlasil s ním. Posudok psychológa ohľadom hĺbky spôsobenej traumy je natoľko subjektívna záležitosť, že nemôže byť dosiahnutá žiadna miera objektívnosti, ktorá by nadobudla rozlišujúcu a rozhodujúcu schopnosť pre toto konanie. Smrť blízkej osoby prežíva každá osoba inak a zároveň každý psychológ ju môže posúdiť inak. Nie je možné „vidieť" do duší pozostalých a „posúdiť", respektíve akokoľvek objektívne ohodnotiť mieru ich nemajetkovej ujmy. Túto je možné len zmierniť na základe objektívnych kritérií daných judikatúrou súdov s prihliadnutím na okolnosti každého konkrétneho prípadu.
5.6. Opätovne žiadal vykonať dokazovanie na zistenie výšky plnenia poskytnutého Sociálnou poisťovňou žalobcom a ich matke pre celkový pohľad na výšku náhrady nemajetkovej ujmy poskytnutej rodine B..R.., aby výsledky tohto dokazovania zohľadnil pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Je na zváženie pre právnu teóriu a prax, či je správna koexistencia nárokov na plnenie zo strany Sociálnej poisťovne (v nemalej výške) a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zo strany zamestnávateľov.

6. Na predbežnom prejednaní sporu 06.09.2023:
6.1. Zákonná zástupkyňa žalobcu 2/ uviedla, že zo strany žalovaného dochádzalo k permanentnému porušovaniu povinností na úseku BOZP. Jej nebohý manžel bol pedant. Preto si ho aj zamestnanci zvolili ako zástupcu zamestnancov. Tento permanentne upozorňoval žalovaného na chyby a nedostatky a boli o tom robené záznamy aj do písanky. B..R.. sa vyjadril, že nezávislý bezpečnostný pracovník, ktorý robil túto činnosť pre žalovaného externe, hovoril, že väčší bordel ako v E. nezažil. Bolo tam permanentné porušenie na porušenie. Na tvrdení o permanentnom porušovaní povinností na úseku BOZP žalovaným zotrvala aj po tom, ako žalovaný toto jej tvrdenie poprel.
6.2. Zástupkyňa žalovaného poprela v plnom rozsahu tvrdenie žalobcov o porušovaní predpisov BOZP u žalovaného ako zamestnávateľa a BOZP porušené nebolo. Uviedla, že neexistuje žiaden písomný záznam, o ktorom by žalovaný mal vedomosť, alebo porušenie, resp. hrozba poškodenia zdravia, o ktorom by žalovaný vedel a vedome ho neriešil. Vzťahy B..R.. s vedením žalovaného boli priateľské v nadštandardnej miere a neexistoval žiaden dôvod, aby prípadné hrozby pre zdravie zamestnancov boli utajované. Žalovaný mal zabezpečené prostredníctvom odbornej inštitúcie systematiku a pravidlá BOZP, ktoré boli zamestnanci povinní dodržiavať. Navrhla v rámci snahy žalovaného o mimosúdne riešenie navýšenie sumy, ktorú doposiaľ žalovaný akceptoval vo výške 18.000,- eur, o ďalších 7.000,- eur na každé z detí, teda po 25.000,- eur pre každého zo žalobcov, navrhnuté napriek tomu, že podľa presvedčenia žalovaného nedošlo z jeho strany k porušeniu BOZP, ktoré by malo súvis so vznikom predmetnej tragickej udalosti, a to len preto, že žalovaný chápe situáciu žalobcov a nemá záujem predlžovať toto konanie. Ohľadne možného prerušeniu tohto konania do času, kým nebude právoplatne vyriešené, či došlo zo strany žalovaného k porušeniu bezpečnostných predpisov, poukázala na to, že aj po následnom rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, by táto otázka ešte nebola ukončená, ale následne by pokračovalo správne konanie o uložení pokuty, v ktorom by musel Inšpektorát práce rozhodnúť a voči tomuto rozhodnutiu by bolo prípustné odvolanie, o ktorom by rozhodoval Národný inšpektorát práce a voči konečnému rozhodnutiu by bola prípustná správna žaloba. Takže pokojne celkové skončenie konania môže nastať aj o 3 - 4 roky.

7. Na pojednávaní 09.10.2023:
7.1. Zástupca žalobcov k na predbežnom prejednaní sporu avizovanému dôkazu uviedol, že sa mu ho nepodarilo zabezpečiť ani po komunikácii s Inšpektorátom práce, ktorý so zástupcom žalobcov odmietol komunikovať. V súvislosti s rozsudkom E. uviedol, že v uvedenom prípade došlo k strate dvoch maloletých detí, kdežto v tomto prípade sa jedná o odlišný prípad, kedy došlo k strate otca detí, životného vzoru detí, živiteľa a ochrancu rodiny a strata je omnoho citeľnejšia. Poukázal na objektívnu zodpovednosť žalovaného ako zamestnávateľa B..R.. za túto tragickú udalosť. Je nepochybné a nesporné, že sa jedná o najväčší možný zásah do osobnostných práv žalobcov a z tohto dôvodu sa domáhajú nároku v žalobou uplatnenom rozsahu. Súd by mal individuálne posudzovať tento konkrétny prípad. Poukázal aj na hodnotu peňazí - ich kúpnu silu v danom čase a v súčasnosti. Aj na túto skutočnosť by mohol a mal súd pri posudzovaní nároku prihliadať. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať nárok na náhradu trov konania.
7.2. Podľa zákonnej zástupkyne žalobcu 2/ žalovaná strana vytiahla nesúvisiaci prípad s týmto prípadom, v ktorom došlo k závažnému porušeniu bezpečnostných predpisov. Z rozsudku E. vyplýva, že výška nemajetkovej ujmy je nevyčísliteľná a neohraničiteľná. Predsa Inšpektorát práce vychádzal

z Posudku. Už aj predchádzajúca zmena mala problém a protistrana tvrdí, že došlo k tomu súhrou nešťastných okolností.
7.3. Žalobca 1/ vyjadril súhlas s vyjadreniami ich právneho zástupcu a jeho matky.
7.4. Zástupkyňa žalovaného opäť poukázala na ňou už uvádzanú judikatúru vychádzajúcu z výkladu ESĽP ohľadne nemajetkovej ujmy, s ktorou sa žalovaný stotožňuje. Dala súdu na zváženie postup podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ale v tejto súvislosti upozornila, že konania, v súvislosti s ktorými by bolo toto konanie prerušené, môžu trvať aj niekoľko rokov. V ňou uvádzanom rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/61/2018 súd rozhodoval o výške nemajetkovej ujmy za stratu matky detí, ku ktorej došlo pri dopravnej nehode spôsobenej zavineným porušením dopravných predpisov. Podľa nej to bolo ešte závažnejšie konanie ako predstavuje pracovný úraz, ku ktorému došlo kombináciou nešťastných okolností, ktorým žalovaný ako zamestnávateľ nedokázal zabrániť. Šlo o nepredvídateľné riziko, ktoré spôsobilo túto tragédiu a zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu predpisov BOZP. Aj inšpektorát práce môže pri svojom rozhodovaní pochybiť a sa stáva, že Protokoly nevychádzajú z pravdivých skutočností, a preto aj iniciovali ďalšie konanie. V tomto konaní od samého začiatku pociťujú a vyjadrujú žalobcom úprimnú ľútosť nad tým, k čomu došlo. Od začiatku sa snažili spor riešiť zmierlivo a prejavili ochotu zmierniť vzniknutú ujmu snahou o vzájomný zmier. Život človeka je nevyčísliteľná hodnota. Poukázala na R 29/2021, kde sa najvyšší súd vyjadril k tomu, že aj primerané zadosťučinenie za vniknutú nemajetkovú ujmu je inštitút, ktorý nemôže byť právne zneužívaný. Akokoľvek je im danej situácie ľúto, žalovaný má právo využiť opravné prostriedky v správnom konaní a potencionálne pochybenie žalovaného ako zamestnávateľa nebolo doteraz právoplatne preukázané.

8. Súd v prvom rade zdôrazňuje, že v konaní boli nespornými viaceré rozhodujúce skutočnosti. Predovšetkým nebol sporný základ žalobcami uplatneného nároku spočívajúceho vo vzniknutom zásahu do ich osobnostných práv a v rámci nich predovšetkým do práva na súkromie a práva na rodinný život ako jeho súčasti, ku ktorému došlo pracovným úrazom, ktorý utrpel B..R.. - ich otec dňa 11.05.2021 s tragickým smrteľným následkom. Žalovaný svoju zodpovednosť za zásah, ktorý danou udalosťou bol spôsobený do osobnostných práv či už žalobcov alebo ich matky - manželky B..R.., nerozporoval a od začiatku po udalosti vyslovoval nielen úprimnú ľútosť nad tým, k čomu došlo, ale mal snahu dospieť aj k dohode o výške odškodnenia vzniknutej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ohľadne nej došlo k dohode s matkou žalobcu, ktorej žalovaný vyplatil náhradu vo výške 19.000,- eur a ešte predtým jej uhradil aj ďalších 4.581,60 eura v súlade s kolektívnou zmluvou, a to napriek tomu, že už od začiatku spochybňoval ako možnú príčinu vzniku úrazu porušenie akýchkoľvek povinností zo strany žalovaného na úseku BOZP. V kontexte kontinuálneho uznávania svojej zodpovednosti žalovaným za vznik nemajetkovej ujmy žalobcom nemožno vnímať jeho argumentáciu, že z jeho strany nedošlo k porušeniu predpisov BOZP za nejakú snahu „vyviniť“ sa, resp. zbaviť sa svojej zodpovednosti za následok, ktorá zodpovednosť je u žalovaného objektívne daná, čo naznačoval zástupca žalobcov, ale len ako súčasť okolností, za ktorých k smrti B..R.. došlo, významnej z hľadiska posúdenia primeranej výšky náhrady.

9. K pracovnému úrazu B..R.. došlo počas rannej zmeny dňa 11.05.2021 bezprostredne po vyliatí kovu z pece s výsuvnými elektródami nad pec v dôsledku odlomenia horného segmentu elektródy č. 1 mechanickým ohybovým a tlakovým namáhaním elektródy vyvolaným nárazom nosníka mosta žeriava pohybujúceho sa smerom k zodvihnutej a naklonenej peci, pričom padajúci segment elektródy zasiahol B..R.. a usmrtil ho.

10. Žalobcovia v danej súvislosti poukazovali na závery vyplývajúce z Protokolu (Protokolu Inšpektorátu práce Žilina z 24.08.2021 č. IZA-56-18-2.2/P-11-21), v ktorom je uvedená ako príčina úrazu nesprávna organizácia práce u žalovaného spočívajúca v tom, že žalovaný nezabezpečil v záujme zabezpečenia BOZP, aby elektrická oblúková pec EOP 2 a organizácia práce na nej neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov, keď elektróda nebola správne upnutá za horný segment nad kritickou oblasťou, ale bola upnutá v čeľustiach držiaku elektródy č. 1 na peci v kritickej oblasti závitového spoja dvoch jej segmentov, ktorá bola kritickým miestom so zvýšeným rizikom lomu, v dôsledku čoho sa EOP 2 používala tak, že sa nezmenšilo ohrozenie pre obsluhu a ďalších zamestnancov a neponechal sa dostatok miesta medzi pohybujúcimi sa časťami pece a pohybujúcimi sa časťami nosníkov mosta žeriava. Zároveň v rámci potreby opatrení je v Protokole konštatované, že žalovaný po vzniku úrazu odstránil zistený nedostatok (svoj vnútorný predpis - Pracovný postup 05 08 Výroba atomizovaných ferozliatin zo 17.07.2020 nahradil novým predpisom - Pracovný postup 05-09 Výroba atomizovaných ferozliatin zo 17.05.2021, v ktorom oproti pôvodnému predpisu doplnil článok 5.3.1.1., a to ohľadne spôsobu upnutia elektródy, čo v predchádzajúcom predpise nebolo), čím prijal opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov

a ich príčin, prečo inšpektorát nenariadil odstrániť zistený nedostatok a neuložil žalovanému žiadnu povinnosť, akurát navrhol vykonať tam uvádzanú analýzu možností zlepšenia vybavenia mostového žeriava.

11. K Protokolu dal žalovaný v stanovenej lehote svoje námietky v písomnom vyjadrení zo 06.09.2021, v ktorom rozporoval jeho závery, tvrdiac, že úraz bol spôsobený následkom nepredvídateľného nebezpečenstva, ktoré nebolo možné žalovaným predvídať, keď podľa neho došlo k úrazu v prvom rade v dôsledku ľahkomyseľného a nedbanlivého konania príslušných zamestnancov predchádzajúcej nočnej zmeny, ktorí nezaznamenaním závady pre rannú zmenu a aj neinformovaním nadriadených zamestnancov porušili zákonné a aj interné predpisy žalovaného ohľadne BOZP, tiež v dôsledku nedbanlivostného a ľahkomyseľného konania žeriavnika rannej zmeny p. E., ktorý riadne nesledoval dráhu žeriava vrátane posuvného mosta, čím mal porušiť bod 5.1. Všeobecných zásad BOZP u žalovaného a bod 5.1. Prevádzkovo bezpečnostného predpisu žalovaného pre obsluhu zdvíhacích zariadení a prepravu bremien a aj normu STN 270143. Poukázal naopak na správnu organizáciu práce a konkrétne svoje aktivity v danej súvislosti (porady BOZP v dvojtýždňových intervaloch za účasti zástupcov zamestnancov pre BOZP, mesačné stretnutia predákov výroby, na ktorých sú komunikované aj zistené nedostatky BOZP aj problémy vo výrobe a od r. 2018 posudzovanie všetkých úloh zo stretnutí aj formou technickej porady. Tvrdil, že žalovaný ani pri vynaložení všetkej odbornej starostlivosti a možnej predvídateľnosti rizikových situácií nemal vedomosť o možnosti vzniku situácie, ktorá spôsobila smrť B..R.. Podľa žalovaného príslušné predpisy BOZP mal vypracované správne, tieto zachytávali možné predvídateľné riziká, vypracoval aj správnu organizáciu práce a posúdil všetky aktuálne, možné (zistiteľné) a predvídateľné riziká, o možnosti vzniku ktorých mal vedomosť a ktoré pri náležitej obozretnosti dokázal predpokladať. Uvádzal tiež, že nemal nikdy informáciu od dodávateľa elektród o ich správnej inštalácii a takýto návod ich dodávateľ žalovanému nedoručil a žalovaný nemal mať dôvod domnievať sa, že k elektródam by mohli existovať špeciálne návody a preto ich od neho vyžadovať, čo však žalovaný urobil po predmetnom pracovnom úraze a od dodávateľa ho obdržal len v anglickom jazyku. Uviedol aj to, že danému úrazu by bolo možné predísť, ak by jeho radoví zamestnanci, ktorí tvrdia, že sa s možným stretom mosta žeriava s hornou hranou elektródy už stretli, informovali o tom nadriadených zamestnancov, ako im to ukladá § 12 ods. 2 písm. j), resp. § 12 ods. 5 ZoBOZP a zároveň konali pozorne tak, aby neohrozili seba a iných a že nedošlo k zaznamenaniu obdobného problému, s ktorým sa stretla už predchádzajúca zmena (nemožnosť prejazdu mosta žeriava z dôvodu vysoko nasadených elektród) zo strany pracovníkov uvedenej zmeny v Knihe preberania zmien slúžiacej práve na tieto účely, o čom boli jej pracovníci riadne oboznámení a k čomu poukázal aj na bod 5.1. Všeobecných zásad BOZP žalovaného.

12. Nebolo sporné, že v pracovnej činnosti B..R.., ako to vyplýva aj z Protokolu, neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by sa prípadne spolupodieľali na vzniku pracovného úrazu a jeho následku.

13. Ohľadne „správnosti záverov vyplývajúcich z Protokolu k otázke tam konštatovanej „nesprávnej organizácii práce“ u žalovaného prebieha správne konanie iniciované žalobou terajšieho žalovaného smerujúcou voči Inšpektorátu práce Žilina ako žalovanému o preskúmanie zákonnosti Protokolu. Po tom, ako Krajský súd v Žiline uznesením z 25.04.2023 sp. zn. 31S/189/2021 túto žalobu odmietol (uvádzajúc ako dôvod odmietnutia to, že správny orgán Protokolom neuložil terajšiemu žalovanému žiadne povinnosti, ktoré by mohli zasiahnuť do jeho právneho postavenia alebo by mohli viesť k uloženiu sankcie) bola proti uvedenému rozhodnutiu podaná kasačná sťažnosť, o ktorej doposiaľ Najvyšší správny súd SR nerozhodol. Aktuálne preto nemožno konštatovať, či príčinou pracovného úrazu B..R.. mala byť nesprávna organizácia práce u žalovaného, tak ako je to konštatované v Protokole, alebo jeho príčinou bolo žalovaným nepredvídateľné riziko sprevádzané zlyhaním zamestnancov žalovaného (iných ako B..R..), či už pri výkone samotnej práce (žeriavnika, príp. aj niekoho iného) alebo aj v súvislosti so zanedbaním informačnej povinnosti zamestnancami žalovaného oznamovať svojim nadriadeným a zaznamenávať zistené nedostatky v BOZP.

14. V súvislosti s možnou príčinou, resp. príčinami vzniku úrazu B..R.. súd poukazuje na to, že žalobcovia svoje pôvodné tvrdenie v žalobe o tom, že B..R.. pred pracovným úrazom dlhodobo poukazoval na technické nedostatky zariadení pri výkone práce (uvádzané pod bodom 2.7.), po vyjadrení žalovaného popierajúceho takéto tvrdenia, v následnej replike žalobcov zobrali späť ako tvrdenia sporné a nepodložené s tým, že šlo z ich strany o subjektívne tvrdenia, ktoré nedokážu preukázať (bod 4.4.). V ďalšom konaní síce matka žalobcov konajúca ako zákonná zástupkyňa žalobcu 2/ na predbežnom

prejednaní sporu začala tvrdiť, že zo strany žalovaného dochádzalo k permanentnému porušovaniu povinností na úseku BOZP, že B..R.. permanentne upozorňoval žalovaného na chyby a nedostatky a boli o tom robené záznamy aj do písanky, že B..R.. sa vyjadril, že nezávislý bezpečnostný pracovník, ktorý robil túto činnosť pre žalovaného externe, hovoril, že väčší bordel ako v E. nezažil a bolo tam permanentné porušenie na porušenie. Na tvrdení o permanentnom porušovaní povinností na úseku BOZP žalovaným zotrvala aj po tom, ako žalovaný tieto jej tvrdenia poprel. V súvislosti s uvádzanými tvrdeniami zástupca žalobcov avizoval snahu o predloženie ako dôkazu písomného dokladu, že žalovanému boli signalizované nedostatky ohľadne BOZP takého charakteru, ktoré mohli mať vplyv na vznik smrteľného úrazu B..R.. Na pojednávaní však avizovaný dôkaz nebol predložený so zdôvodnením, že sa ho zástupcovi žalobcov nepodarilo zabezpečiť ani po komunikácii s Inšpektorátom práce, ktorý so zástupcom žalobcov mal odmietnuť komunikovať. K tomu súd poznamenáva, že takýto (ním uvádzaný) dôvod nemožnosti predloženia daného dôkazu nielenže zástupca žalobcov ničím nepreukázal, ale súčasne ani súdu do termínu pojednávania také niečo nijakým spôsobom neavizoval (s prípadným návrhom na ďalší postup). V takomto kontexte uvedený dôvod súd považuje nielenže za nepreukázaný, ale javiaci sa aj ako účelový.

15. K len potencionálnemu možnému pochybeniu žalovaného pri zabezpečovaní správnej organizácie práce u žalovaného, ktoré by mohlo mať vplyv na vznik úrazu B..R.., súd poukazuje na to, že ani jedna zo strán sporu nenavrhovala prerušenie tohto konania do času, kým otázka možného pochybenia zo strany žalovaného nebude s konečnou platnosťou vyriešená. Akurát zástupca žalovaného „dal súdu na zváženie“ takýto postup, ale súčasne jedným dychom zároveň dodal, že riešenie tejto otázky s ohľadom na proces a ďalšie možné kroky, ktoré žalovaný na svoju obranu mieni uplatniť, môže trvať aj niekoľko rokov. Ak žalujúca strana opätovne začala tvrdiť, že B..R.. mal žalovaného permanentne upozorňovať na porušovanie povinností na úseku BOZP, ktoré tvrdenia žalovaný účinne poprel a žalobcovia si boli vedomí toho, že o správnosti záverov vyplývajúcich z Protokolu sú stále vedené príslušné správne konania, bolo vecou práve žalujúcej strany, aby v súvislosti s možnými nedostatkami, prípadne aj porušeniami predpisov BOZP žalovaným ako okolnosti majúcej prípadný vplyv na výšku náhrady nemajetkovej ujmy, produkovala konkrétne dôkazy, poprípade navrhla prerušenie tohto konania do času, kým táto otázka nebude definitívne vyriešená v stále prebiehajúcom správnom konaní, čo nenavrhla a dokonca ani k príčinám vzniku úrazu B..R.. nesúhlasila s dôkazmi navrhovanými žalovaným tak, ako to uvádzali v ich replike (bod 4.3.) s tým, že nepovažujú za potrebné vykonávať dôkazy v súvislosti s preukazovaním okolností a príčiny vzniku pracovného úrazu.

16. Preto súd s ohľadom na rozsah vykonaného dokazovania, rešpektujúc vôľu žalobcov, keď práve na strane žalobcov v danom smere spočívalo nielen bremeno tvrdenia, ale aj dôkazné bremeno, nevykonával k danej otázke dôkazy, ktoré navrhovala žalovaná strana a konštatuje, že napriek tomu, že zodpovednosť žalovaného za zásah do osobnostných práv žalobcov je daná z dôvodu, že k smrti B..R.. ako zamestnanca žalovaného došlo v dôsledku pracovného úrazu na rannej smene dňa 11.05.2021, súčasne nemal preukázané, že príčinou poprípade jednou z príčin tejto udalosti bolo porušenie predpisov samotným žalovaným na úseku BOZP a naopak, že príčinou tejto tragickej udalosti nemali byť konkrétne zlyhania pracovníkov žalovaného, ktorí napriek svojej vedomosti o možnom riziku pre život a zdravie v dôsledku situácie (možnej kolízie) obdobného charakteru, ktorá sa vyskytla už na predchádzajúcej zmene, napriek svojej povinnosti neinformovali o tom žalovaného (jeho nadriadených pracovníkov) a takúto udalosť ani písomne nezaznamenali a tiež zlyhanie pracovníka žalovaného obsluhujúceho žeriav, ktorý nosníkom mosta žeriava narazil do elektródy, ktorá sa zlomila a pád jej odlomenej časti usmrtil B..R..

17. Úmrtím B..R.. pri plnení jeho pracovných povinností u žalovaného ako jeho zamestnávateľa nepochybne došlo k závažnému zásahu do rozsiahlej palety osobnostných práv žalobcov, predovšetkým do ich práva na súkromie a v rámci toho do ich rodinného života, v dôsledku čoho žalobcovia prišli o možnosť ďalšieho rozvíjania vzájomných citových väzieb medzi nimi a ich otcom, ktorý tragicky zahynul. Ide o trvalú, neodčiniteľnú ujmu, ktorú žalobcovia utrpeli a ktorá „obrátila na ruby“ ďalšie fungovanie ich rodiny, ktorej celistvosť bola narušená. Daný zásah, ktorý vznikol žalobcom v období ich dospievania, je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný, ktorý sa vplyvom odstupu času môže „oslabovať“ len do určitej miery, ale zásadne nie je spôsobilý úplne vymiznúť. Zistená závažnosť nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcov došlo, sú tie rozhodujúce okolnosti pre určenie výšky nemajetkovej ujmy.

18. Medzi stranami nebol fakticky „sporný“ ani samotný rozsah zásahu do osobnostných práv žalobcov z dôvodu pracovného úrazu B..R.. najtragickejším následkom. Samotný žalovaný označoval otca žalobcov za vynikajúceho zamestnanca, o ktorého osobnostnej a pracovnej stránke sa vyjadroval veľmi pozitívne ako o osobe požívajúcej dôveru aj u svojich spolupracovníkov, čoho prejavom bolo o. i. aj to, že vykonával funkciu zástupcu zamestnancov pri riešení záležitostí týkajúcich sa BOZP. Žalovaný nijakým spôsobom nenamietal, že rodina žalobcov bola do tragickej udalosti dobre fungujúcou rodinou s dobrými vzájomnými vzťahmi medzi všetkými jej členmi (otec, matka, deti). K danému zásahu nepochybne došlo v čase, kedy žalobcovia boli vo veku 9 a 15 rokov, čo len zvýrazňuje citeľnosť zásahu do ich osobnostných práv s ohľadom na to, že k nemu došlo v období ich detstva a dospievania.

19. Spornou medzi stranami bolo akurát to, aká má byť primeraná výška náhrady nemajetkovej ujmy. Žalujúca strana (na rozdiel od žalovanej strany - tá pri ňou navrhovanej výške poukazovala na konkrétne rozhodnutia súdov) pri odôvodňovaní požadovanej výšky náhrady (po 36.000,- eur na každého zo žalobcov) neargumentovala ani nejakou ustálenou rozhodovacou praxou, t.j. nejakými konkrétnymi rozhodnutiami súdov, ktoré by v „porovnateľných“ situáciách priznávali „porovnateľnú“ výšku nemajetkovej ujmy, akú požadovali žalobcovia.

20. V konkrétnych okolnostiach veci súd poukazuje na to, že medzi matkou žalobcu a žalovaným došlo k dohode o výške náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená, a to v sume 19.000,- eur, t.j. náhrady o 1.000,- eur vyššej, než ktorú žalovaný už pred začatím tohto sporu bol ochotný uhradiť každému zo žalobcov. V danej súvislosti pritom nemožno z vykonaných dôkazov konštatovať, že by zásah do osobnostných práv žalobcov, ku ktorému došlo smrťou ich otca B..R.., mal byť pre niečo konkrétne závažnejším zásahom, než k akému došlo do osobnostných práv ich matky, s čím priamo súvisí aj výška náhrady nemajetkovej ujmy.

21. Konanie, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 2P/44/2022, bolo iniciované práve matkou žalobcov ako zákonnou zástupkyňou žalobcov v tom čase maloletých, ktorých zastupoval ich terajší právny zástupca, a to podaním návrhu dňa 11.08.2022, ktorým žiadali schváliť právny úkon - Dohodu o urovnaní z 22.07.2022 uzatvorenej maloletými žalobcami v zastúpení Z. M. E. ako súdom (uznesením Okresného súdu Dolný Kubín z 30.06.2022 č. k. 8P/19/2022-47) ustanoveným kolíznym opatrovníkom so žalovaným, ktorou sa žalovaný zaviazal vyplatiť každému zo žalobcov z titulu náhrady nemajetkovej ujmy po 18.000,- eur na označený účet (v zmysle dodatku č. 1 k dohode uzavretého 24.10.2022) v lehote 7 dní od doručenia doložky právoplatnosti rozhodnutia súdu o schválení tejto dohody. Pojednávanie v uvedenej veci konané 25.10.2022 (na ňom sa ako verejnosť dostavila terajšia zástupkyňa žalovaného ako jeho splnomocnená zástupkyňa) bolo odročené na 01.12.2022 v súvislosti s návrhom kolízneho opatrovníka a zástupcu žalobcov po tom, ako matka žalobcov na pojednávaní vyjadrila nesúhlas s výškou náhrady, za účelom ďalších možných rokovaní so žalovaným ohľadne navýšenia výšky odškodnenia. Ešte pred novým termínom pojednávania zobrala matka žalobcov ako ich zákonná zástupkyňa podaním z 30.11.2022 návrh na schválenie právneho úkonu - dohody o urovnaní v celom rozsahu späť, a to bez bližšieho zdôvodnenia, na základe čoho súd po súhlase aj ostatných účastníkov konania uznesením z 01.12.2022 č. k. 2P/44/2022-108 dané konanie zastavil.

22. Uvedenému konaniu predchádzalo konanie vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 10P/56/2021 iniciované návrhom matky žalobcov ako ich zákonnou zástupkyňou v zastúpení terajšieho zástupcu žalobcov o schválenie právneho úkonu - Dohody o urovnaní uzavretej medzi matkou detí ako účastníkom 1/, žalobcami 1/ a 2/ v zastúpení ich matky ako účastníkmi 2/ a 3/ a žalovaným dňa 16.11.2021, ktorou sa žalovaný zaviazal zaplatiť matke žalobcov z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 30.000,- eur a každému zo žalobcov po 10.000,- eur, spolu celkovo 50.000,- eur do 7 dní od doručenia rozhodnutia súdu o schválení tejto dohody. Konanie o uvedenom návrhu bolo zastavené unesením súdu z 31.03.2022 č. k. 10P/56/2021-43 z dôvodu jeho späťvzatia (bez uvedenia dôvodu).

23. V prípade neskoršej dohody o urovnaní oproti predchádzajúcej dohode došlo k navýšeniu sumy v prípade každého zo žalobcov o 8.000,- eur (zo sumy 10.000,- eur na sumu 18.000,- eur). V danej súvislosti súd opäť poukazuje na to, že sám žalovaný opakovane nielen v priebehu tohto konania vyslovoval ľútosť nad danou tragédiou, ale súčasne tiež poukazoval na výraznú stratu, ktorú táto udalosť spôsobila aj pre jeho pracovný kolektív, nešetriac superlatívmi ohľadne osobnostných vlastností B..R.. a tiež ohľadne plnenia jeho pracovných povinností. Zároveň prejavoval snahu o mimosúdne vyriešenie predmetu tohto konania, ku ktorému v konečnom dôsledku nedošlo, nakoľko matka žalobcov, hoci už

aj došlo k „dohode“, ktorá bola daná súdu na schválenie, napokon s tam uvedenou výškou náhrady nesúhlasila. Žalovaný nespochybňoval, že žalobcom vzniknutá ujma je svojou povahou tak závažnou ujmou, ktorej zmiernenie vyžaduje aj poskytnutie zadosťučinenia v peniazoch.

24. Hoci osobnosť človeka a jej jednotlivé súčasti a prejavy príkladmo definované v § 11 OZ (život a zdravie, občianska česť, ľudská dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy) sú chránené pred neoprávnenými zásahmi spôsobmi vyplývajúcimi z § 13 OZ, náhrada vzniknutej nemajetkovej ujmy v peniazoch pripadá do úvahy v prípadoch, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie vo forme zodpovedajúceho morálneho zadosťučinenia, upustenia od neoprávnených zásahov a odstránenia následkov týchto zásahov do osobnostných práv, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti (§ 13 ods. 2 OZ). Peňažná satisfakcia nemá za cieľ a ani nemôže pre „nezaplatiteľnosť“ vzniknutej závažnej ujmy spôsobiť úplné odstránenie ujmy, ktorá zásahom do osobnostných práv vznikla. Môže akurát prispieť k určitému spravodlivému zmierneniu tejto ujmy a táto by mala byť adekvátnou (primeranou) s ohľadom jednak na závažnosť zásahu s prihliadnutím aj na individuálne okolnosti prípadu, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ) a ktoré v sebe nesú určitý stupeň jedinečnosti. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd svojou voľnou úvahou s ohľadom na intenzitu, rozsah a trvanie nepriaznivých následkov pre dotknuté osoby a tiež aj so zreteľom na jedinečné okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo.

25. S poukazom na doposiaľ uvedené súd v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci považuje za adekvátnu (primeranú a súčasne spravodlivú), súladnú s princípom spravodlivého usporiadania vzťahov, výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za závažný a neodstrániteľný zásah do práva žalobcov na ich súkromie a rodinný život, chránený ustanoveniami § 11 a nasl. OZ, aplikovanými s poukazom na čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, spôsobený smrťou ich otca B..R.., výšku peňažnej satisfakcie pre každého zo žalobcov vo výške 25.000,- eur, ktorú v takejto výške navrhol žalovaný na predbežnom prejednaní sporu v snahe jeho zmierneho ukončenia. V rámci možného intervalu úvah súdu o výške primeranej náhrady, súd takúto výšku dokonca považuje za takú, ktorá je na hornej hranici intervalu, a ktorá zásadnejším spôsobom ešte nevybočuje z tej rozhodovacej praxe, na ktorú poukazovala žalovaná strana, majúca zhodné črty s týmto prípadom v tom, že vo všetkých prípadoch vzniknutý zásah do osobnostných práv spôsobený úmrtím sa týkal najbližších členov rodiny zomrelého.
25.1. Rozsudok E. sa týkal prípadu, kedy matka dvoch maloletých detí prišla o obe svoje deti, ktoré 31.12.2002 zastrelil manžel sťažovateľky a následne aj seba a bola jej priznaná nemajetková ujma v celkovej výške 25.000,- eur.
25.2. Vo veci Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5C/37/2021, v ktorej rozhodol Krajský súd v Žiline potvrdzujúcim rozsudkom z 08.02.2023 sp. zn. 7Co/148/2022, o. i. bolo žalobcom 1/ a 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy priznaných po 12.500,- eur, žalobkyni 3/ 4.000,- eur a žalobcovi 4/ 5.000,- eur za zásah do ich osobnostných práv dopravnou nehodou z 25.08.2019 spôsobenou nesprávnou technikou jazdy vodiča jazdiaceho neprimeranou rýchlosťou, pri ktorej došlo k usmrteniu dcéry žalobcov 1/ a 2/, ktorá bola sestrou žalobcov 3/ a 4/. Pri odôvodnení daného rozhodnutia odvolací súd poukázal na konzistentnosť svojich záverov s rozhodovacou činnosťou vyšších súdnych autorít napr. v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 19/2010, 2Cdo 164/2011, 7Cdo 73/2021, 4Cdo 219/2021 a tiež s rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline vo veciach napr. sp. zn. 8Co/264/2013, 7Co/578/2014 a 6Co/184/2019.
25.3. Vo veci Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5C/19/2017 došlo k zmene prvostupňového rozsudku zo 14.12.2017 rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 23.05.2018 sp. zn. 7Co/61/2018 tak, že žalobcovi 1/ bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manželky žalobcu 1/ spôsobenú dopravnou nehodou 30.11.2011 vo výške 12.500,- eur a každému zo žalobcov 2/, 3/ a 4/ ako deťom usmrtenej bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 7.000,- eur, čím odvolací súd znížil prvostupňovým súdom priznanú výšku náhrady v prípade žalobcu 1/ o 7.500,- eur a v prípade ostatných žalobcov o 3.000,- eur u každého z nich.
25.4. V prípadoch uvádzaných pod 25.2. a 25.3. súdy vzali za základ svojich úvah pri výške náhrady práve rozsudok E..
25.5. Súd poukazuje tiež na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.10.2019 sp. zn. 1Cdo/238/2019, ktorým bolo dovolanie odmietnuté vo veci, v ktorej súdy nižšej inštancie priznali žalobkyni v súvislosti s úmrtím jej manžela v dôsledku pracovného úrazu spôsobeného nedodržaním zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, čím došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne - do jej súkromného a rodinného života s trvalými a nenapraviteľnými následkami, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur.

26. Poukazujúc na vyššie uvádzanú rozhodovaciu prax, podľa názoru súdu, určená výška náhrady nemajetkovej ujmy v prospech žalobcov 1/ a 2/ súčasne primeraným spôsobom reflektuje aj časový odstup, ktorý nastal od vynesenia rozsudku E.Á. a s tým súvisiaci prirodzený reálny pokles hodnoty peňazí v dôsledku inflácie, na ktorý aspekt poukazovala žalujúca strana.

27. V súvislosti s určovaním výšky náhrady súd nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie či už vo forme odborného vyjadrenia alebo znaleckého posudku znalca psychológa navrhované žalobcami, ktorí síce avizovali v replike, že taký dôkaz sami zabezpečia, ale bez nejakých konkrétnych dôvodov tak neurobili a navrhovali, aby takýto dôkaz zabezpečil súd, hoci sami (ak to považovali za potrebné) mohli takýto dôkaz zabezpečiť. Súdu pritom nie je zrejmé, aké nové a pre túto vec rozhodné skutočnosti by mali byť uvedeným spôsobom zisťované za situácie, že žalovaný nerozporoval pevné citové väzby žalobcov so svojím otcom, funkčnosť ich rodiny a nimi tvrdené neodstrániteľné zásahy, ktorými mala smrť B..R.. zasiahnuť do súkromného a v rámci toho do rodinného a citového života žalobcov. Teda rozhodné skutkové tvrdenia žalobcov v danom smere žalovaný nerozporoval. Súd tiež nepovažoval pre svoje rozhodnutie za podstatné zisťovanie skutočnej výšky jednotlivých plnení zo strany Sociálnej poisťovne pre jednotlivých členov rodiny B..R.. z úrazového poistenia žalovaného ako jeho zamestnávateľa, ako to žalovaný navrhoval už vo vyjadrení k žalobe a aj v duplike, a ktorú žalovaný „vypočítal“ na celkovú sumu 119.303,40 eura. Žiadne z takýchto plnení totiž podľa názoru súdu nemá charakter odškodnenia nemajetkovej ujmy za zásah, ktorý spôsobila smrť B..R.., do osobnostných práv žalobcov.

28. Pokiaľ sa žalobcovia domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo väčšom rozsahu (nad priznanú výšku po 25.000,- eur pre každého z nich), t.j. ohľadne sumy 13.000,- eur u každého zo žalobcov, žalobu v danej časti ako nedôvodnú zamietol.

29. Ohľadne uplatnených úrokov z omeškania z požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žiadaných počnúc dňom podania žaloby na súd (31.01.2023) až do jej zaplatenia, v danej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Z ustálenej judikatúry súdov, konkrétne z rozhodnutí, na ktoré poukazoval aj žalovaný (bod 3.11.), t.j. z rozsudku NS SR z 24.06.1998 sp. zn. 1Co 15/97, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod por. č. 45/2000 vyplýva, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe rozhodnutia súdu, v ktorom je určená doba plnenia a až jej uplynutím sa dlžník môže dostať do omeškania s jej zaplatením. Rovnaký záver vyplýva aj z následného rozsudku NS SR zo 14.03.2012 sp. zn. 6Cdo/185/2011, identicky judikujúceho vznik omeškania so zaplatením takejto náhrady. Žalujúca strana nevzniesla žiadne konkrétne vecné argumenty spôsobilé spochybniť správnosť takto ustálenej súdnej praxe, iba sa odvolávala aj to len vo všeobecnej rovine na „pocit spravodlivosti a správnosti“ (bod 4.6.), čím vlastne popierala aj samotný charakter úrokov z omeškania. Nárok na ich vznik totiž závisí od právnej skutočnosti, ktorou je vznik omeškania dlžníka so splnením peňažného záväzku. So zreteľom na vyššie uvedené v posudzovanej veci doposiaľ nemohlo dôjsť k vzniku omeškania, a preto ani nemôže byť daný nárok na zaplatenie úrokov z omeškania v akejkoľvek časti.

30. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP analogicky aplikovaného na daný prípad za použitia čl. 4 Základných zásad CSP, keď priznal žalobcom nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. V danom prípade totiž výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, na čom nič nemení to, že súd v konečnom dôsledku považoval v konkrétnych okolnostiach prípadu za primeranú práve takú výšku náhrady, akú v priebehu sporu navrhol na predbežnom prejednaní sporu žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu v snahe takýmto spôsobom (takouto výškou) docieliť mimosúdne vyriešenie predmetu sporu. Hoci súd nepochybuje, že žalovaný mal snahu ešte pred začatím tohto sporu „odškodniť“ každého zo žalobcov sumou 18.000,- eur, faktom je, že k tomu napokon nedošlo, v súvislosti s čím poukázal žalovaný na vyššie uvádzané okolnosti vyplývajúce zo spisu Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 2P/44/2022. Ani v takejto situácii však žalovanému nič nebránilo docieliť splnenie záväzku takým spôsobom, aký v tom čase považoval za náležitý, a to zložením príslušnej sumy za účelom splnenia záväzku do notárskej úschovy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.